

Брюксел, 4.5.2021 г.
COM(2021) 222 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И
СЪВЕТА**

**Оценка относно молбата на Обединеното кралство Великобритания и Северна
Ирландия за присъединяване към Конвенцията от Лугано от 2007 г.**

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1 Конвенцията от Лугано

Конвенцията от 2007 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела („Конвенцията от Лугано“)¹ бе сключена между Европейския съюз, Дания, на собствено основание, и три от четирите члена на Европейската асоциация за свободна търговия (Швейцария, Норвегия и Исландия, наричани „държави от ЕАСТ“)².

В рамките на Съюза областта на компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела се урежда от Регламент (ЕС) № 1215/2012 (преработен регламент „Брюксел Ia“). Конвенцията от Лугано отразява предишното състояние на правото на Съюза в тази област (Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета).

Конвенцията от Лугано е „двойна конвенция“, която урежда както международната компетентност (т.е. въпроса дали даден съд е компетентен да разглежда трансгранично дело), така и признаването и изпълнението на чуждестранни съдебни решения по граждански и търговски дела.

Конвенцията е отворена за бъдещи членове на ЕАСТ и за държави – членки на ЕС, по отношение на някои от техните неевропейски територии. Съгласно членове 70—72 от Конвенцията от Лугано за присъединяването на всяка друга държава към Конвенцията се изисква подаване на молба до депозитаря, която се предава на договарящите се страни. Договарящите се страни се стремят да дадат своето съгласие най-късно до една година след поканата на депозитаря³. Само ако е налице единодушното съгласие на договарящите се страни, депозитарят отправя покана към държавата да се присъедини към Конвенцията от Лугано. След депозирането на инструмента за присъединяване все още има срок за възражение от договарящите се страни. Конвенцията влиза в сила само между присъединяващата се държава и тези договарящи се страни, които не са изразили възражение преди първия ден от третия месец, следващ депозирането на инструмента за присъединяване.

Външната компетентност за сключване на Конвенцията от Лугано от 2007 г. и следователно за съгласие за присъединяването на нова страна по Конвенцията и за възражение срещу влизането в сила на Конвенцията между Съюза и нова страна принадлежи изключително на Европейския съюз.

1.2 Молбата на Обединеното кралство

Конвенцията от Лугано се прилагаше за Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия („Обединеното кралство“) до 31 януари 2020 г. чрез членството му в

---

¹ Неин предшественик бе Конвенцията от Лугано от 1988 г.

² Лихтенщайн не е страна по Конвенцията от Лугано.

³ Това не е задължителен срок.

ЕС. За срока на преходния период, който приключи на 31 декември 2020 г., другите страни по Конвенцията от Лугано бяха уведомени от ЕС, че Обединеното кралство следва да се третира като държава членка за целите на международни споразумения, по които Съюзът е страна, обхващащи Конвенцията от Лугано⁴.

На 8 април 2020 г. Обединеното кралство подаде молба за присъединяване към Конвенцията от Лугано от 2007 г. на собствено основание. Молбата бе подадена до депозитаря на Конвенцията от Лугано⁵. Обединеното кралство предложи да се разшири приложното поле на Конвенцията по отношение на Гибралтар⁶.

С писмо от 14 април 2020 г. депозитарят официално предаде молбата и свързаната с нея информация на договарящите се страни по Конвенцията от Лугано, включително Европейския съюз, представляван от Европейската комисия.

2. АНАЛИЗ НА КОМИСИЯТА

С оглед на естеството на Конвенцията от Лугано (вж. по-долу раздел 2.1.) и съществуващата рамка за съдебно сътрудничество с трети държави (вж. по-долу раздел 2.2.) Комисията счита, че ЕС не следва да дава съгласието си за присъединяването на Обединеното кралство към Конвенцията от Лугано.

1.1 Естество на Конвенцията от Лугано

Конвенцията от Лугано отразява правилата на ЕС за международната компетентност и неговата квазиавтоматична система за признаване и изпълнение на граждански и търговски съдебни решения⁷ по отношение на държавите от ЕАСТ. По този начин ползите от рамката на ЕС за признаване и изпълнение на съдебни решения се разширяват до тези държави, както и до държавите – членки на ЕС, по отношение на тези същите държави. В резултат на това тя значително улеснява достъпа на съдебните решения по граждански дела на държавите от ЕАСТ до пространството на правосъдие на ЕС по граждански и търговски дела и обратно.

Конвенцията от Лугано представлява съществена характеристика на общото пространство на правосъдие и е **съпътстваща мярка за икономическите отношения на ЕС с държавите от ЕАСТ/ЕИП**. С Норвегия и Исландия тези отношения се основават на Споразумението за ЕИП⁸, което обединява държавите – членки на ЕС, и държавите от ЕАСТ/ЕИП⁹ на вътрешния пазар. Икономическите и търговските

---

⁴ Вж. член 129, параграф 1 от Споразумението за оттегляне между ЕС и Обединеното кралство.

⁵ Федералният съвет на Швейцария.

⁶ По време на членството на Обединеното кралство в ЕС Конвенцията от Лугано се прилагаше по отношение на Гибралтар.

⁷ Тя не отразява последното състояние на правото на ЕС съгласно Регламент (ЕС) № 1215/2012, с който напълно се премахва необходимостта от процедура за обявяване на чуждестранно съдебно решение за подлежащо на изпълнение.

⁸ Споразумение за Европейското икономическо пространство, което влезе в сила на 1.1.1994 г.

⁹ Исландия, Лихтенщайн и Норвегия.

отношения на Швейцария с ЕС се уреждат чрез поредица от двустранни споразумения, в които Швейцария се е съгласила да приеме определени аспекти от законодателството на ЕС в замяна на достъп до част от единния пазар на ЕС. Този контекст е валиден за всички настоящи договарящи се страни. Тези държави участват, поне отчасти, във вътрешния пазар на ЕС, включващ свободното движение на стоки, услуги, капитали и хора.

По този начин Конвенцията от Лугано подкрепя отношенията на ЕС с трети държави, които имат **особено тясна регулаторна интеграция с ЕС**, включително чрез привеждане в съответствие с (части от) достиженията на правото на ЕС. Макар че Конвенцията е по принцип отворена за присъединяване на „всяка друга държава“ по покана на депозитаря при единодушно съгласие на договарящите се страни (вж. по-горе), тя не е подходящата обща рамка за съдебно сътрудничество с която и да е трета държава. Тя не е насочена към всички трети държави, както може да се види от факта, че от 1988 г. (когато беше договорена първата Конвенция от Лугано) само Полша се присъедини към Конвенцията като трета държава, но тя се присъедини към Конвенцията по пътя си към присъединяване към ЕС. Няма друга трета държава освен държавите от ЕАСТ/ЕИП, които са страни по Конвенцията. От 1 януари 2021 г. Обединеното кралство е трета държава с „обикновено“ споразумение за свободна търговия, което улеснява търговията, но не включва основни свободи и политики на вътрешния пазар. Конвенцията се основава на високо равнище на взаимно доверие между договарящите се страни и представлява съществена характеристика на едно общо пространство на правосъдие, съизмеримо с високата степен на икономическа взаимосвързаност, основана на приложимостта на четирите свободи.

2.2 Международна рамка за сътрудничество на ЕС с трети държави в областта на гражданското правосъдие

Дългогодишният подход на ЕС е, че подходящата рамка за сътрудничество с трети държави в областта на съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси се осигурява от многостранните Хагски конвенции, т.е. Хагската конвенция от 2005 г. относно избора на съд¹⁰ и Хагската конвенция от 2019 г. за съдебните решения¹¹. ЕС сключи през 2014 г. Конвенцията относно избора на съд от 2005 г.¹² Хагската конвенция относно избора на съд от 2005 г. също е „двойна конвенция“, но се прилага само когато страните са направили изключителен договорен избор на съд по граждански и търговски дела. Хагската конвенция за съдебните решения от 2019 г. е

---

¹⁰ Конвенция за споразуменията относно избор на съд от 30 юни 2005 г.

¹¹ Конвенция от 2 юли 2019 г. за признаването и изпълнението на чуждестранни съдебни решения по граждански или търговски дела. Многостранният подход е повторен например в заключенията на Съвета относно бъдещето на сътрудничеството в областта на гражданското правосъдие — Съвет по правосъдие и вътрешни работи, декември 2019 г. по време на финландското председателство, 2019/C 419/02, ОВ С 419/6, 12.12.2019 г. Относно многостранното сътрудничество вж. Съвместно съобщение до Европейския парламент и Съвета относно засилването на приноса на ЕС към основаното на правила многостранно сътрудничество, JOIN(2021) 3 final, 17.2.2021 г.

¹² Решение 2014/887/ЕС на Съвета от 4 декември 2014 г. за одобряване от името на Европейския съюз на Хагската конвенция от 30 юни 2005 г. за споразуменията относно избор на съд, ОВ L 353, 10.12.2014 г., стр.5.

обикновена конвенция, която урежда единствено признаването и изпълнението. Тя не урежда пряката компетентност на съдилищата.

В съответствие с този подход политическата декларация относно рамката на бъдещите отношения между Европейския съюз и Обединеното кралство от 17 октомври 2019 г. се позовава на рамката на Хагските конвенции¹³; възможността Обединеното кралство да се присъедини към Конвенцията от Лугано не се споменава нито в политическата декларация, нито в друг съвместен документ на ЕС и Обединеното кралство относно рамката на бъдещите отношения. Тя не се споменава и в Споразумението за търговия и сътрудничество между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Обединеното кралство, от друга страна, което беше договорено на 24 декември 2020 г. и се прилага временно от 1 януари 2021 г.¹⁴

Преди края на преходния период Хагската конвенция относно избора на съд от 2005 г. се прилагаше в Обединеното кралство въз основа на членството му в ЕС, а след това – въз основа на преходния период, предвиден в Споразумението за оттегляне. От 1 януари 2021 г. Обединеното кралство е страна по посочената конвенция¹⁵ на собствено основание¹⁶. Следователно тази конвенция обхваща отношенията между ЕС и Обединеното кралство в рамките на нейното приложно поле. Комисията планира да предложи сключването от ЕС на Хагската конвенция за съдебните решения от 2019 г. в близко бъдеще. В случай че Обединеното кралство сключи тази конвенция, тя ще се прилага за бъдещото съдебно сътрудничество с ЕС.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

С оглед на гореизложеното Комисията счита, че Европейският съюз не следва да дава съгласието си за присъединяването на Обединеното кралство към Конвенцията от Лугано от 2007 г. За Европейския съюз Конвенцията от Лугано е съпътстваща мярка на вътрешния пазар и е свързана с контекста ЕС—ЕАСТ/ЕИП. По отношение на всички други трети държави последователната политика на Европейския съюз е да насърчава сътрудничеството в рамките на многостранните Хагски конвенции. Обединеното кралство е трета държава без специална връзка с вътрешния пазар. Следователно няма причина Европейският съюз да се отклонява от общия си подход по отношение на Обединеното кралство. Ето защо Хагските конвенции следва да осигурят рамката за бъдещо сътрудничество между Европейския съюз и Обединеното кралство в областта на съдебното сътрудничество по гражданскоправни въпроси.

---

¹³ ОВ С 34, 31.1.2020 г., стр. 1.

¹⁴ ОВ L 444, 31.12.2020 г., стр. 14.

¹⁵ Хагската конвенция относно избора на съд от 2005 г. се прилага само когато страните са създали клауза за изключителен избор на съд, но не и когато е избрана асиметрична или неизключителна клауза или когато няма клауза за избор на съд.

¹⁶ Обединеното кралство разшири присъединяването до Гибралтар.

Заинтересованите страни, и по-специално юристите, занимаващи се с трансгранични договорни въпроси с участието на Европейския съюз, следва да вземат това предвид при избора на международна юрисдикция¹⁷.

С настоящото съобщение Комисията информира Европейския парламент и Съвета за своята оценка и им дава възможност да изразят становището си, преди да уведоми депозитаря на Конвенцията от Лугано за това.

---

¹⁷ Вж. известието до заинтересованите страни относно оттеглянето на Обединеното кралство и правилата на ЕС в областта на гражданското правосъдие и международното частно право, публикувано на 18 януари 2019 г., актуализирано на 27 август 2020 г. и достъпно на https://ec.europa.eu/info/publications/civil-justice-judicial-cooperation-civil-and-commercial-matters_bg